

**BẢN THÔNG DIỆP CỦA GIÁO SƯ G. O. P. OBASI,
TỔNG THU KÝ TỔ CHỨC KHÍ TƯỢNG THẾ GIỚI
NHÂN NGÀY THẾ GIỚI VỀ NƯỚC NĂM 1997**

Lễ kỷ niệm "Ngày thế giới về nước" năm nay đang được chuẩn bị theo chủ đề "Đánh giá tài nguyên nước" với khẩu hiệu "Nước trên thế giới có đủ hay không?". Đây là dịp tốt để các nhà hoạch định chính sách, các phương tiện thông tin đại chúng và quảng đại quần chúng quan tâm đến một vấn đề có ý nghĩa toàn cầu và đến những đóng góp của các Cơ quan Khí tượng Thủy văn quốc gia và của Tổ chức Khí tượng thế giới (WMO) - một cơ quan chỉ đạo trong lĩnh vực đánh giá tài nguyên nước, đối với nền kinh tế quốc dân và sự thịnh vượng của nhân dân thế giới.

Việc kỷ niệm này diễn ra vào thời điểm mà thế giới ngày càng nhận thức rõ hơn vai trò quan trọng mang tính chất sống còn của nước trong sự phát triển bền vững của mỗi quốc gia. Người ta nói nhiều về sự cạn kiệt các nguồn nước ngọt - một nhu cầu cơ bản cho mọi sự sống. Thực tế thì việc cung cấp nước ngọt trên thế giới không hề giảm, nhưng tình trạng ô nhiễm nguồn nước và nhu cầu cung cấp nước ngọt tăng lên nhanh chóng, bên cạnh đó sự phân bố mưa bất thường càng làm tình hình thêm nghiêm trọng. Hàng năm, việc ô nhiễm nước làm cho khoảng 25 triệu người chết, chủ yếu là ở các nước đang phát triển. Một nửa số bệnh tật trên thế giới bị lan truyền trực tiếp hoặc gián tiếp qua nước. Người ta ước tính có khoảng 20% dân số thế giới thiếu nước sạch và khoảng 50% không đủ điều kiện vệ sinh.

Từ năm 1990 đến năm 1995, tỷ lệ tiêu thụ nước đã tăng 6 lần, gấp đôi tỷ lệ tăng dân số cùng thời kỳ này. Dân số thế giới theo dự đoán sẽ tăng từ 5,7 tỷ hiện nay lên tới 8,3 tỷ vào năm 2025 và khoảng 10 tỷ vào năm 2050. Kết quả hiển nhiên là xảy ra sự tranh giành nước cho nông nghiệp, sinh hoạt và công nghiệp. Theo một số ước tính, vào giai đoạn chuyển tiếp của thế kỷ này, lượng nước có thể cấp cho mỗi người ở Châu Phi, Châu A' sẽ chỉ bằng 1/4 và ở Nam Mỹ sẽ bằng khoảng 1/3 so với năm 1950. Lũ lụt và hạn hán làm tình hình thêm trầm trọng. Ngoài ra, hậu quả lâu dài của hiện tượng nóng lên toàn cầu sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng đến tài nguyên nước khu vực với sự gia tăng của lũ lụt ở một số vùng này và của hạn hán ở những vùng khác.

Tại Hội nghị lần thứ 2 của Liên hợp quốc về định cư (HABITAT II) tổ chức ở Istanbul vào tháng 6 năm 1996, WMO đã nhấn mạnh nhu cầu cấp thiết về các thông tin về khả năng cung cấp, chất lượng và quản lý các nguồn nước ngọt cho các đô thị, nơi sẽ có gần nửa số dân thế giới sinh sống khi chúng ta bước sang thiên niên kỷ mới. Hơn nữa, tại Hội nghị thượng đỉnh lương thực thế giới tổ chức vào tháng 11 năm 1996 ở Rô-m, WMO cũng nhấn mạnh sự cần thiết phải tiếp cận vấn đề an toàn lương thực ở nhiều nơi trên thế giới từ góc độ thời tiết, khí hậu và nước nhằm hoàn

thành các cam kết toàn cầu đã được cấp chính trị cao nhất đưa ra là thanh toán nạn đói và thiếu dinh dưỡng và đạt được sự an toàn lương thực cho tất cả mọi người.

Người ta đang ngày càng nhận thấy là những giải pháp bền vững về các vấn đề liên quan đến nước chỉ có thể có nếu chúng ta có hiểu biết đầy đủ về khả năng của các nguồn nước ngọt trên thế giới. Kết quả là gần đây, WMO và các cơ quan đối tác đã tiến hành một đợt đánh giá toàn diện về các nguồn nước ngọt trên thế giới. Các nghiên cứu đã khẳng định tình trạng thiếu hiểu biết thấu đáo, đầy đủ về các nguồn nước. Tình hình này gây khó khăn cho việc quản lý có hiệu quả các nguồn nước trên phạm vi quốc gia, khu vực và toàn cầu. Thực tế, xuất phát từ viễn cảnh toàn cầu, người ta đặc biệt quan tâm lo lắng về khả năng của các cơ quan quản lý nước quốc gia trong việc đáp ứng các nhu cầu thông tin ngày càng tăng về nước. Những kết quả nghiên cứu này sẽ được trình bày tại khóa họp đặc biệt của Đại hội đồng Liên hợp quốc vào tháng 6 năm 1997 trong bối cảnh xem xét việc thực hiện "Chương trình hành động 21" của Hội nghị Liên hợp quốc về Môi trường và Phát triển (UNCED).

Về phần mình, WMO đã xem xét lại nhiều lần vấn đề liên quan đến nước mà các nước thành viên đang quan tâm, đồng thời đã đưa ra nhiều đề nghị cụ thể và tiến hành một số biện pháp giúp đỡ các nước thành viên. Ví dụ, trên phạm vi toàn cầu, WMO đã thiết lập Hệ thống quan trắc chu trình thủy văn thế giới (WHYCOS). Hệ thống này đang được triển khai thực hiện với sự hỗ trợ của Ngân hàng thế giới nhằm góp phần vào việc tăng cường năng lực đánh giá các nguồn nước quốc gia cũng như khu vực. WHYCOS đang được thực hiện ở nhiều nơi trên thế giới với sự tham gia của nhiều nước liên quan. Trên phạm vi khu vực, WMO đã tổ chức các Hội nghị đánh giá về nước cho Châu Phi (Addis Ababa, năm 1995) và cho Châu Mỹ La-tinh và vùng Ca-ri-bê (San José, năm 1996) và một hội nghị khác dự kiến cho Châu Á trong năm nay hoặc vào đầu năm 1998. Người ta ngày càng nhận thấy rõ rằng, đối với các nước đang phát triển, những nỗ lực lớn hơn trong việc đánh giá về nước nên hướng thẳng vào việc xây dựng năng lực, tập trung vào các nguồn nhân lực và tài chính và thông qua sự hợp tác khu vực và liên khu vực.

Cùng với việc duy trì chiến lược chung nhằm hỗ trợ nỗ lực của các nước thành viên trong các vấn đề liên quan đến nước, WMO đang tăng cường Chương trình thủy văn và tài nguyên nước của mình và mở rộng sự cộng tác chặt chẽ hơn với các tổ chức khác tham gia các hoạt động trong lĩnh vực thủy văn và các khoa học địa chất có liên quan. Trong bối cảnh này, WMO đã thành lập các Văn phòng tiểu khu vực về Tây Phi và về Trung Mỹ và vùng Ca-ri-bê và đang trong quá trình thành lập một Văn phòng như vậy về khu vực Tây Nam Thái Bình Dương. Việc sắp xếp như vậy sẽ tạo điều kiện cho WMO gần gũi hơn với các Cơ quan Khí tượng Thủy văn quốc gia và với các tổ chức khu vực trong lĩnh vực nước và qua đó có sự quan tâm tốt hơn đối với những vấn đề của từng khu vực, đồng thời góp phần vào việc phát triển các hoạt động phục vụ trong lĩnh vực nước.

Việc kỷ niệm Ngày thế giới về nước sẽ cho tôi cơ hội tốt để kêu gọi các nhà lãnh đạo, các cán bộ có trách nhiệm của chính phủ, các nhà hoạch định chính sách,

các nhà thủy văn, các kỹ sư nghiên cứu về tài nguyên nước cùng các nhà khí tượng chú ý tới yêu cầu cấp bách là tăng cường các hoạt động giám sát và đánh giá các nguồn nước ở các sông và các tầng chứa nước, đặc biệt là ở các lưu vực sông nằm trong ranh giới khu vực và quốc tế, nhất là ở các nước đang phát triển. Tôi tin tưởng rằng các chính phủ sẽ tiếp tục đầu tư cho hoạt động này để sử dụng tối ưu tài nguyên nước, đồng thời nâng cao năng lực của các cơ quan quốc gia liên quan đến nước nhằm đáp ứng nhu cầu thông tin và hiểu biết ngày càng tăng về nước trong hiện tại cũng như trong tương lai cho sự phát triển bền vững.

Tôi cũng đề nghị các Cơ quan Khí tượng Thủy văn quốc gia và các cơ quan liên quan về nước tiến hành các hoạt động khởi đầu cần thiết để phát triển các kế hoạch cụ thể, khả quan và các chiến lược thực hiện tương ứng, sao cho họ có thể đóng góp tốt nhất vào các hoạt động đánh giá tài nguyên nước của quốc gia và của khu vực trong những năm tới.

Nhân dịp này, tôi kêu gọi các nước thành viên tổ chức kỷ niệm Ngày thế giới về nước và xem xét những đáp ứng của mình đối với câu hỏi : " Nước trên thế giới có đủ hay không ? " và tạo mối liên quan giữa vấn đề này với tình trạng khủng hoảng thiếu nước trên toàn cầu bằng cách xem xét các biện pháp và các công nghệ thích hợp nhằm bảo vệ và sử dụng hợp lý các nguồn tài nguyên có hạn cho các thế hệ mai sau của loài người.